

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Forgács & Kiss Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Kiss Elemér ügyvéd (cím) által képviselt név (cím) I. rendű, név (cím) II. rendű, név (cím) III. rendű, név (cím) IV. rendű, név (cím) V. rendű, név (cím) VI. rendű, név (cím) VII. rendű, név (cím) VIII. rendű, név (cím) IX. rendű, név (cím) X. rendű, név (cím) XI. rendű, név (cím) XII. rendű, név (cím) XIII. rendű felpereseknek, a dr. Kovács L. László ügyvéd (cím) által képviselt név I. rendű és a név (cím) II. rendű alperesek ellen, tulajdonjog megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. augusztus 27. napján meghozott 28.P.26.501/2008/6. számú ítélete ellen az alperesek részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja.

Mellőzi az alperesek elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alpereseknek, mint együttes jogosultaknak 375.000 (Háromszázhetvenötezer) forint elsőfokú perköltséget, amelyből személyenként az I., a II., III., az V., a VII. és a VIII. rendű felperesek 26.750 (Huszonhatezer-hétszázötven) forint, a IV., VI. és a IX. rendű felperesek 53.500 (Ötvenháromezer-ötszáz) forint, 13.500 (Tizenháromezer-ötszáz) forint megfizetésére kötelesek.

Az I., a II., III., az V., a VII. és a VIII. rendű felperesek kötelesek továbbá megfizetni az államnak - külön felhívásra - személyenként 2.010 (Kétezer-tíz) forint, a IV., VI. és a IX. rendű felperesek személyenként 4.020 (Négyezer-húsz) forint, a X., XI., XII. és a XIII. rendű felperesek személyenként 1.000 (Ezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Néhai dr. N.I. örökhagyó 2005. április 29. napján elhunyt. A közjegyző a hagyatékot ismert törvényes örökös hiányában az I. rendű alperesnek adta át.

Az I-XII. rendű felperesek keresetükben kérték a G. V. utcai ingatlanra törvényes öröklés jogcímén tulajdonjoguk, a XIII. rendű felperes a X-XII. rendű felperesek örökrészen haszonélvezeti joga megállapítását, a II. rendű alperes vagyonkezelői jogának megszüntetését, e jogok ingatlan-nyilvántartási bejegyzését, illetve törlését, az alperesek tűrésre, az ingatlan kiürítésére, és az I. rendű alperes részére átadott takarékbetétkönyv kiadására kötelezését.

Az alperesek a keresetet elismerték és arra utaltak, hogy a perre okot nem adtak, a hagyatékkal kapcsolatos igény csak perben érvényesíthető, a perindítás szükségessége jogszabályi rendelkezésen alapul. A Pp. 80. § (1) bekezdése alapján ezért kérték a felperesek perköltségben marasztalását. Viszontkeresetet terjesztettek elő a felperesekkel szemben 129.425 forint és annak 2009. augusztus 10. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére, ami hagyatéki teher, a hagyaték megszerzésével, fenntartásával, továbbá a jóhiszemű birtoklással összefüggésben keletkezett.

A felperesek a viszontkeresetet elismerték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I-XII. rendű felperesek törvényes öröklés jogcímén megszerezték az ingatlan tulajdonjogát, a X-XII. rendű felperesek a XIII. rendű felperes haszonélvezeti jogával terhelten. Rendelkezett e jogok bejegyzéséről és a II. rendű alperes vagyonkezelői joga ingatlan-nyilvántartási törléséről. Az alpereseket az ingatlan kiürítésére, az ingatlan és a takarékbetétkönyv felperesek birtokába adására kötelezte. Az I-III., az V., a VII. és a VIII. rendű felpereseket személyenként 9.245 forint, a IV., a VI. és a IX. rendű alpereseket személyenként 18.489 forint, a X-XIII. rendű felpereseket személyenként 4.622 forint és annak 2009. augusztus 10. napjától járó kamata, az alpereseket a felperesek részére 468.740 forint perköltség megfizetésére kötelezte. További rendelkezése szerint a 776 forint viszontkereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a felek elismerése alapján a keresetnek és a viszontkeresetnek megfelelő döntést hozott. A perköltség viselésével kapcsolatos rendelkezése körében arra utalt, hogy a kereset tekintetében a Pp. 78. § (1) bekezdése, a viszontkereset vonatkozásában a Pp. 80. § (1) bekezdése alapján határozott. Az alperesek a felperesek követelését az első tárgyaláson elismerték, így a Pp. 80. § (1) bekezdésében meghatározott egyik törvényi feltétel fennállt, de a másik konjunktív feltétel nem teljesült. Az alperesek a perre okot adtak, a perindítást megelőzően úgy nyilatkoztak, hogy velük szemben a hagyatékkal kapcsolatos igény csak perben érvényesíthető. A perköltség viselése szempontjából irreleváns, hogy a perindítást szükségessé tevő alperesi magatartás jogszabályi rendelkezésen alapul-e.

A mérsékelt kereseti és viszontkereseti illetékről az Itv. 58. § (1) bekezdés c) pontja, a viszontkereseti illeték viseléséről az Itv. 4. § (1) bekezdése, 5. § (1) bekezdés a) pontja és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján határozott. Az alperesek a felperesek javára a 43.240 forint mérsékelt kereseti illetékből, az 50.500 forint peren kívüli költségből és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése szerint

megállapított, a kifejtett képviseleti tevékenységhez igazodó 300.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló elsőfokú perköltség megtérítésére kötelesek.

Az ítélet ellen az alperesek fellebbeztek, amelyben kérték annak részbeni megváltoztatását, az alperesek perköltségben marasztalásának mellőzését, és a felperesek kötelezését az elsőfokú eljárásban felmerült költségeik megfizetésére. A felperesektől másodfokú perköltséget nem igényeltek.

Utaltak a Pp. 80. § (1) bekezdéséhez fűzött indoklásra, mely szerint annak megállapításánál, hogy az alperes adott-e okot a perre, a perindítást megelőző folyamatban tanúsított magatartását és a jogviszonyra irányadó jogszabályokat kell a bíróságnak vizsgálnia. Az „okot nem adott” kifejezés magában foglalja a fél döntési lehetőségét. Az alperesek peren kívüli elszámolása azonban törvényi tilalomba ütközik. Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (továbbiakban: Ávt.) 1. § (2) bekezdés a) és c) pontja értelmében állami vagyonnak minősül az állam tulajdonában lévő ingó és ingatlan. Az állami vagyon tulajdonjogának ingyenes átruházására csak a fenti törvényben meghatározott esetben kerülhet sor. A felperesek tulajdonjogának elismerése az állami vagyont érintő tulajdonjogról történő ingyenes lemondásnak minősülne. Az erre vonatkozó törvényi szabályozás hiánya kizárja a felperesek tulajdoni igényének peren kívüli elismerését. A Pk 262. számú állásfoglalás is rögzíti, hogy a hagyatéki eljárásban mellőzött érdekelt igényét a törvény rendes útján érvényesítheti. Mindebből következően a Pp. 80. § (1) bekezdésében meghatározott a perre okot nem adó alperesi magatartás törvényi feltétele fennáll. A BH2005.27. szám alatt közzétett határozatban is kifejtettekre figyelemmel a perindítás nem az alperesek magatartása miatt vált szükségessé, az alperesek részéről a per elkerülését szolgáló passzív magatartás tanúsítására pedig nincs jogszabályi lehetőség. Ugyanakkor a felperesek igényüket a hagyatéki eljárásról szóló 6/1958. (VII.4.) IM rendeletben (továbbiakban: He.) előírt határidő alatt nem érvényesítették.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A fellebbezés alapos.

Az ítélőtábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság a kereset tekintetében a perköltség viseléséről tévesen rendelkezett a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján. A Pp. 80. § (1) bekezdése értelmében a felperes akkor kötelezhető az alperes költségeinek megtérítésére, ha a törvényben előírt konjunktív feltételek maradéktalanul megvalósultak, azaz az alperes a perre okot nem adott és a követelést az első tárgyaláson azonnal elismeri. Kétségtelen, hogy az alperesek képviselője az első tárgyaláson a keresetet azonnal elismerő nyilatkozatot tett, arra pedig helyesen hivatkozott, hogy a perre okot nem adott.

Az örökhagyó halálával bekövetkezett jogutódlással, az örökléssel kapcsolatos eljárás az esetek túlnyomó részében hagyatéki eljárás keretében történik. Ha ugyanis a hagyatékhoz ingatlan is tartozik, a hagyatéki eljárás lefolytatása kötelező. Ezt a He. 31. §-a írja elő, meghatározva azokat a további eseteket is, amikor a

hagyatéki eljárást ingó hagyatéknál is le kell folytatni. Ilyenkor a He. 4 §-a értelmében ilyenkor a hagyaték leltározása is kötelező, melynek során a hagyatékra vonatkozó adatok mellett az örökösként számba jöhető személyeket is be kell jelenteni. A törvényes öröklés címén igénnyel fellépő személy és az örökhagyó között fennálló rokoni, illetőleg családi kapcsolat megállapítását a He. 52. § (2) bekezdése a közjegyző feladatává teszi. Ismert örökös hiányában a közjegyző hirdetményt bocsát ki az örökösi igény bejelentésére (He. 70. § (1) bekezdése). A hagyaték átadása után a He 76/A. §-a alapján az az örökös, aki a hagyatéki eljárásban önhibáján kívül nem vett részt, a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül kérheti a hagyatéki eljárás megismétlését. Olyan esetben, amikor a törvényes örökös a hagyatéki eljárásban nem vett részt és az eljárás a He. 76/A. §-a alapján már nem ismételhető meg, a hagyatékátadó végzés anyagi jogerejének hiányában az öröklési igény polgári perben érvényesíthető. A törvényes örökösnek e minősége megállapítása iránt keresetet kell előterjesztene, és a perben kell bizonyítania öröklési igénye megalapozottságát. A jogerős hagyatékátadó végzés az abban megjelölt örökösök e minőségét és az örökség a tárgyat mindaddig igazolja, amíg a bíróság jogerős határozattal - anélkül, hogy új hagyatéki eljárás lefolytatására kerülne sor - másként nem dönt.

Az ügyben az örökhagyó végintézkedés hátrahagyása nélkül hunyt el. A törvényes örökösök személye a hagyatéki eljárás megindításakor nem volt ismert, a felperesek igényükkel a közjegyző hirdetményének kibocsátása után sem léptek fel. A jogerős hagyatékátadó végzés meghozatala után és a jogszabályban előírt határidő alatt a hagyatéki eljárás megismétlését sem kérték. Az utóbb érvényesített öröklési igény már bírói útra tartozó jogvita, amelyről csak a bíróság dönthet jogerős határozatával. A jogerős hagyatékátadó végzéssel legitimált álörökös alperesek és a hagyaték átengedése iránti igénnyel fellépők nem rendezhetik peren kívüli megállapodással az örökösi minőséget és a hagyaték átadását. Ebből következően a perre nem az alperesek, hanem a felperesek magatartása adott okot, a kereset tekintetében a Pp. 80. § (1) bekezdésében foglalt törvényi feltételek tehát teljesültek.

A fentiekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta. Mellőzte az alperesek elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését. A felpereseket a Pp. 82. § (2) bekezdésének alkalmazásával - örökrészük arányában - kötelezte az együttes jogosult alperesek javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése, a 4/A. § (1) bekezdése alapján megállapított, az áfát is tartalmazó ügyvédi munkadíj, mint elsőfokú perköltség megfizetésére.

Az alperesek a fellebbezési eljárásban költséget nem igényeltek, ezért az ítéltábla e tekintetben a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 79. § (1) bekezdése értelmében a határozathozatalt mellőzte. A fellebbezési illeték viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése és a Pp. 82. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2010. január 12.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.,
a tanács elnöke

. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.,
előadó bíró

Dr. Hegedűs Mária s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: